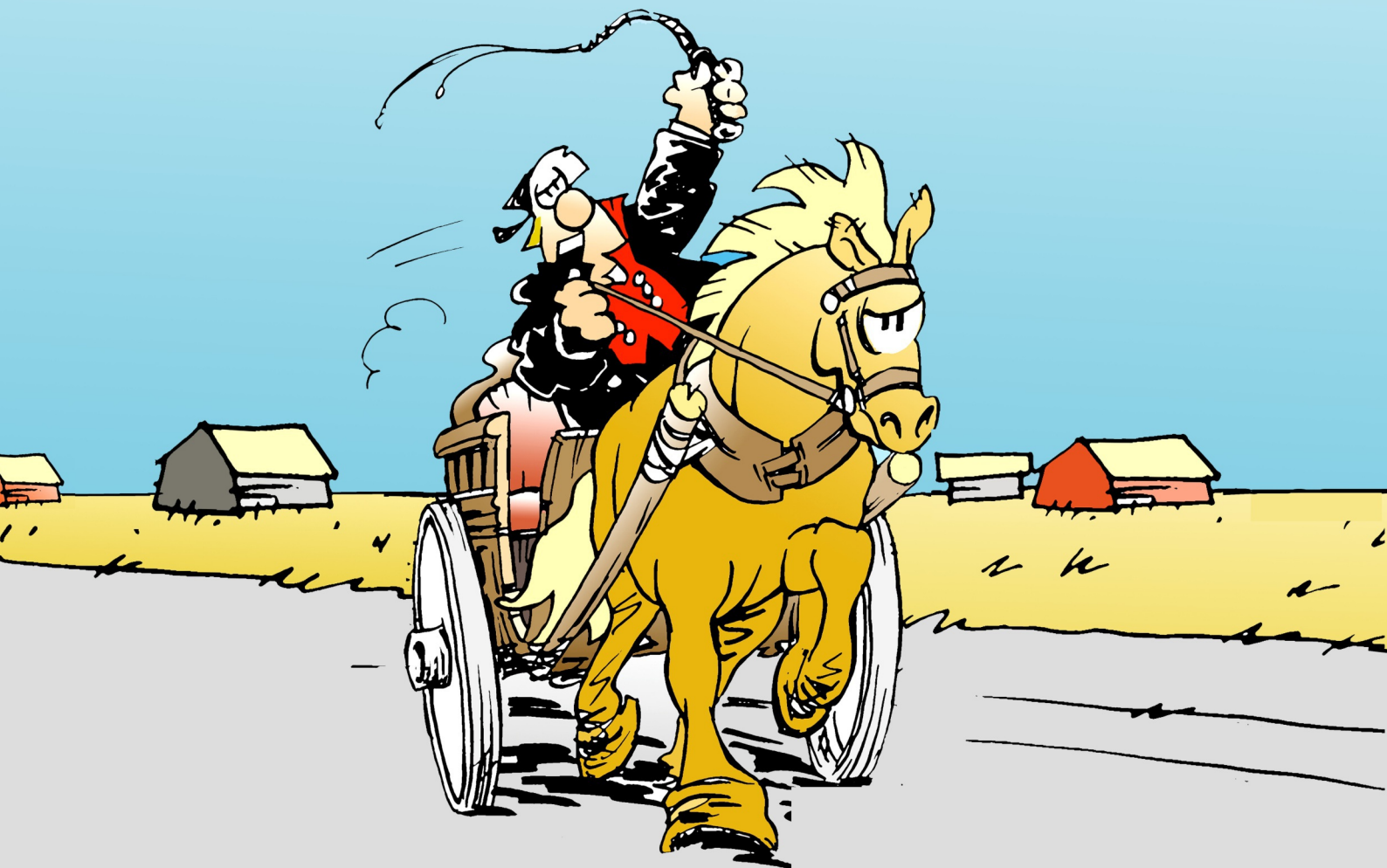

ENSIO AALTO

Niilo Lukko

HOH-HOIJAKKAA

Ensio Aalto

Niilo Lukko

HOH-HOIJAKKAA

Ensio Aalto, Niilo Lukko ja pohjalaissarjakuvan synty

Seinäjäkiset sarjakuvan harrastajat olivat perustaneet vuonna 1979 Seinäjoen Sarjakuvaseuran. Seura alkoi jo samana vuonna julkaista omaa sarjakuvalehteä, jonka nimi oli Kannus. Seura julkaisi Kannuksessa paikallisten tekijöiden sarjakuvia. Heitä olivat mm. Klaus Nurmi, Jouni Kangas ja Hannu Peltoniemi. Kannus julkaisi myös muualla Suomessa asuvien sarjakuvataiteilijoiden sarjakuvia. Yksi heistä oli Ensio Aalto, joka vuonna 1983 lähetti seuralle tekemänsä Niilo Lukko -sarjakuvan.

Olin tuolloin Seinäjoen Sarjakuvaseuran puheenjohtaja ja Kannuksen päätoimittaja. Tiesin heti, että tässä on jotakin uutta ja ainutlaatuista: Niilo Lukko – Lakeuden säppi -sarjakuva teki ensi esiintymisensä Kannuksen numerossa 12 vuonna 1983. Pohjalaissarjakuva oli syntynyt!

Ensio Aalto on synnynnäinen humoristi, joka on harvinainen lahja kertoa tarina sujuvasti muutamassa ruudussa. Niilo Lukko, pikkuhäijy ja isäntä, on sarjan päähenkilö. Taloonsa kuuluu piika Aina-Marina. Niilon maailmaan kuuluvat innokas sanomalehtimies, jäyhä nimismies, vakaa kirkkoherra, tiukka körtti-isäntä, sekä sotaveteraani Vanha Salttu, joka yhä käy Suomen sotaa tai Turkin sotaa; ja näin on värikäs ja hauska sarjakuva valmis.

Niilo Lukko on maalauskomedia, mutta ennen kaikkea tämä sarjakuva liittyy pohjalaisuuteen, joka ei jätä ketään kylmäksi. Pohjalaisuus kiinnostaa ihmisiä, tykkäsi siitä tai ei. Ensio Aalto on helsinkiläinen ”stadin kundi”, mikä antaa sopivaa etäisyyttä hänen ja aiheensa välille. Silti muuan pohjalainen kulttuurivaikuttaja totesi kerran, että Niilo Lukosta ei pohjalaiskuvaus enää parane!

Arvostan sitä, miten Ensio Aalto on jo tuonut esiin vanhoja käsityksiä, tapoja ja tapahtumia niinkin nykyaikaisessa mediassa kuin mitä sarjakuva on. Aallon Niilo Lukko parodioi lempeästi pohjalaista häjyytyä. Aalto operoi myös loistavasti pohjalaisuuden erikoispiirteillä ja kliseillä käyttäen niitä hyväkseen aivan kuten maailmankuulun ranskalaisen sarjakuvan Asterixin tekijät ovat käyttäneet hyväkseen oman maansa erikoispiirteitä.

Niilo Lukko on graafisesti upea sarjakuva. Kun ensimmäinen Niilo Lukko -albumi ilmestyi, eräs sanomalehtiartavostelu sanoi, että Ensio Aallon ilmaus on elokuvamainen. Niilo Lukko on myös kerronnallisesti hauska sarjakuva! Niiloa lukiessa tulee hyvä olo.

Ensio Aallon Niilo Lukon jälkeen on ilmestynyt muitakin pohjalaisuuteen perustuvia sarjakuvia, mutta Niilo Lukko on lajityyppinsä ensimmäinen ja pitkäikäisin sarjakuva.

Niilo Lukko seikkaili neljässä Kannuksen numerossa. Lakeuden Säpin jälkeen Kannus julkaisi Niilo Lukko -sarjakuvat Oikeusprosessi ja Vaarallinen valokuva. Englanninkielinen Kannus numero 33 julkaisi Niilo Lukko -strippejä. Seinäjoen Sarjakuvaseura julkaisi myös albumin Niilo Lukko ja Hopeahelainen tuppiroska vuonna 1985.

Seinäjoen Sarjakuvaseura lopetti toimintansa vuonna 1990, mutta Niilo Lukko on jatkanut seikkailujaan sanoma- ja aikakauslehdissä. Myös Ilta-Sanomat on julkaissut Niilo Lukon vaiheita. Sanomalehti Pohjankyrö on julkaissut Niilo Lukko-sarjakuvaa pian neljä vuosikymmentä. Myös Ykköset julkaisee nykyään Niilo Lukko -sarjakuvaa.

Ensio Aalto on kuvannut myös oikeita häijyjä realistisessa sarjakuvassaan Rannanjärvi on kuallu, 2013.

Ilpo Lagerstedt

© 2026 Ensio Aalto

Kustantaja: BoD · Books on Demand, Mannerheimintie 12 B, 00100 Helsinki,
bod@bod.fi

Kirjapaino: Libri Plureos GmbH, Friedensallee 273, 22763 Hampuri, Saksa
ISBN: 978-952-89-2139-4

Ensio Aalto

SISÄLLYS LUETTELO

HÄJYT TULOO

HILUT KINTUUS

YÄ JALAAS

KISSI JA KOIRA

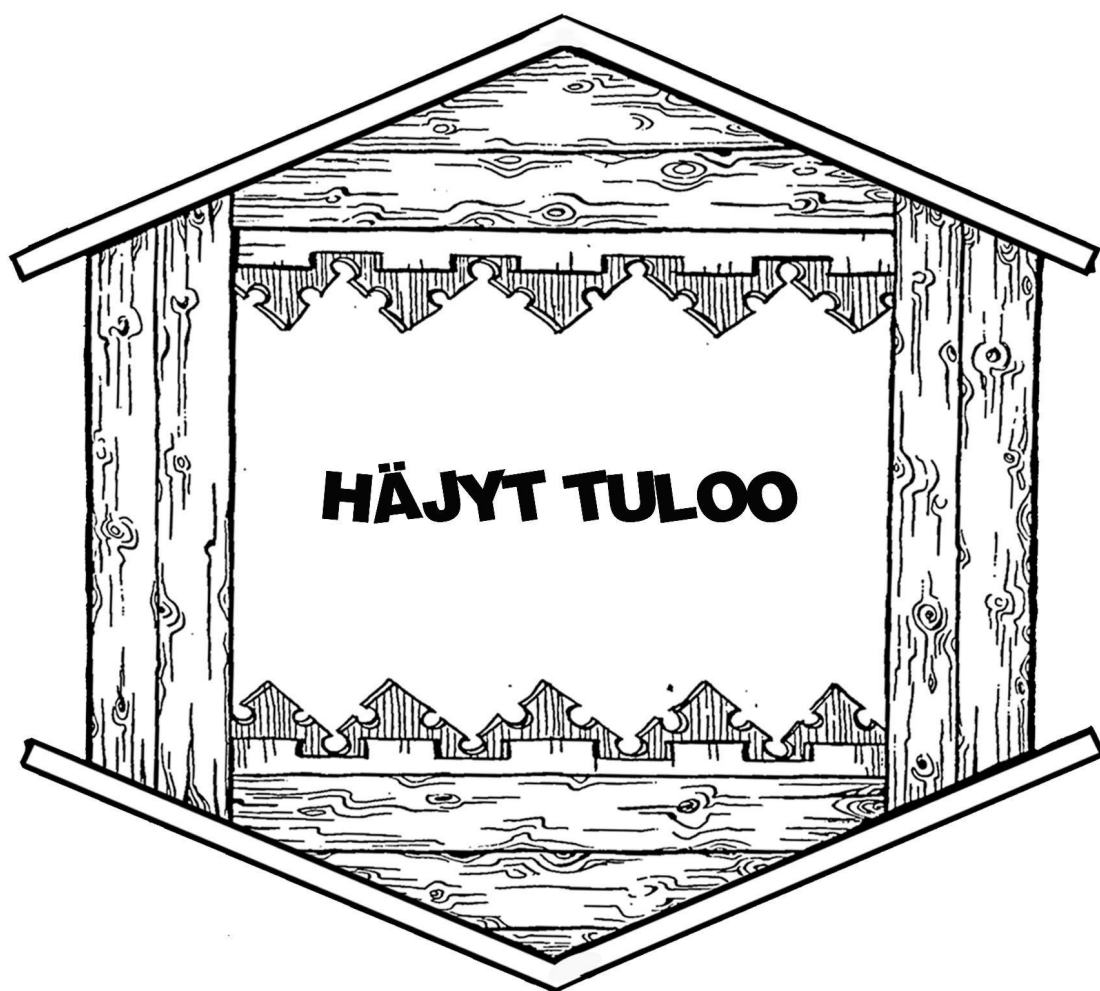
LAIHIALLA

REISSUN PÄÄLLÄ

PAISUNTA

KÖKKÄ

PITELEMÄTÖN

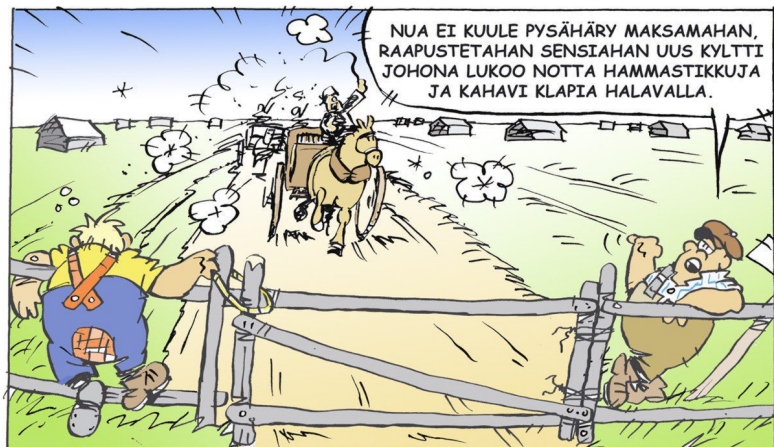
Niilo Lukko

ENSIO AALTO

Niilo Lukko

ENSIO AALTO

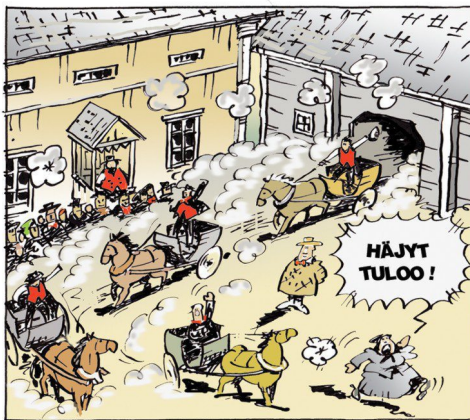
Niilo Lukko

ENSIO AALTO

Niilo Lukko

ENSIO AALTO

Niilo Lukko

ENSIO AALTO

Niilo Lukko

ENSIO AALTO

Niilo Lukko

ENSIO AALTO

Niilo Lukko

ENSIO AALTO

Niilo Lukko

ENSIO AALTO

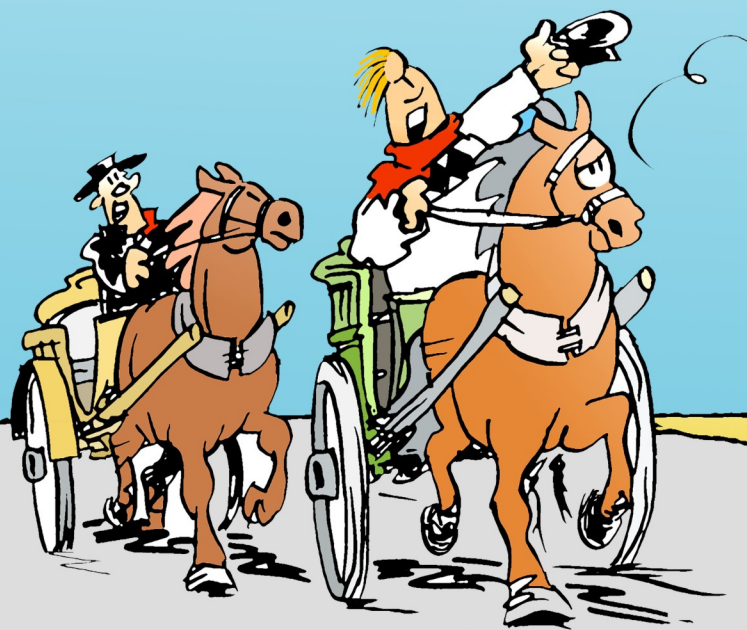
AIEMMIN ILMESTYNEET NILOT

HOPEAHELAINEN TUPPIROSKA 1985

EN OO MUTTA PIREMPI MUT OON PAREMPI 1990

MINOON MEILTÄ 2011

TUPENRAPINAT 2013

9 789528 921394